

แม่น้ำทำจิ้นคดเคี้ยว ก็ช่วยผันน้ำลงอ่าวไทยได้

๖๖ แม่น้ำทำจิ้น ต้นน้ำไหลแยกจากแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ อ.วัดสิงห์ จ.ชัยนาท แม่น้ำตลอดสายมีชื่อเรียกเป็นตอนๆ ตามลำดับดังนี้

1.ตั้งแต่ต้นน้ำ ที่ อ.วัดสิงห์ ไหลลงทิศใต้ อยู่ในเขต จ.ชัยนาท เรียก คลองมะขามเฒ่า เพราะต้นน้ำอยู่ตรงวัดมะขามเฒ่า

2.เมื่อเข้าเขต จ.สุพรรณบุรี เรียก แม่น้ำสุพรรณบุรี

3.เมื่อเข้าเขต จ.นครปฐม เรียก แม่น้ำนครชัยศรี เพราะชื่อเก่าของนครปฐมคือเมืองนครชัยศรี

4.เมื่อเข้าเขต จ.สมุทรสาคร จนไหลออกอ่าวไทย เรียก แม่น้ำทำจิ้น เพราะแต่เดิมเป็นเมืองที่มีสำเภาจีนมาจอด แล้วเป็นอยู่ต่อสำเภาที่ชาวจีนเดินเรือตั้งแต่ยุคทวารวดี ราวหลัง พ.ศ.1000 รู้จักกว้างขวางในนาม “หลังยาเสียว” หรือ “หลังยะลิว” สืบจนทุกวันนี้

แม่น้ำทำจิ้น มีลำน้ำสาขาสำคัญ 2 สาย คือ ห้วยกระเสียว กับลำน้ำจรเข้สามพัน

ห้วยกระเสียว มีต้นน้ำอยู่ อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี ไหลลงอ่างเก็บน้ำกระเสียว ที่ อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี ไหลผ่าน อ.เดิมบางนางบวช และ อ.สามชุก แล้วลงแม่น้ำสุพรรณบุรี

ลำน้ำจรเข้สามพัน มีต้นน้ำอยู่ อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี ไหลผ่าน อ.อุทอง จ.สุพรรณบุรี แล้วลงแม่น้ำสุพรรณบุรี ที่ อ.สองพี่น้อง

มีลำน้ำทวน เขื่อมแม่น้ำแม่กลอง กับแม่น้ำสุพรรณบุรี ผ่านลำน้ำจรเข้สามพัน ทำให้มีแหล่งอารยธรรมยุคสุวรรณภูมิราว 2,500 ปีมาแล้ว อยู่ที่ “บ้านดอนตาเพชร” (อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี) กับ “เมืองอุทอง” (อ.อุทอง จ.สุพรรณบุรี)

แม่น้ำทำจิ้นไม่ได้คดเคี้ยวทั้งสาย เพราะตอนบนไหลผ่านดินดอน จึงไม่คดเคี้ยวมากนัก

แต่เมื่อไหลลงตอนล่างผ่านดินลุ่ม ทำให้แม่น้ำคดเคี้ยวมาก ตั้งแต่ อ.นครชัยศรี จ.นครปฐม ลงไปจนออกอ่าวไทย ที่ จ.สมุทรสาคร

เหตุที่แม่น้ำคดเคี้ยวมาก เพราะเป็นบริเวณเคยอยู่ใต้ท้องทะเล เมื่อนานกว่า 3,000 ปีมาแล้ว หลังจากนั้น มีโคลนตมถมทับจนเป็นทะเลโคลนแล้วดอนขึ้น ในยุคทวารวดีมีบ้านเมืองและรัฐอยู่บริเวณนครชัยศรีราวหลัง พ.ศ.1000

แม่น้ำลำคลองคดเคี้ยว เป็นอุปสรรคต่อเส้นทางคมนาคมและการไหลของน้ำ รัฐโบราณเคยทำให้มีคลองลัดตัดตรงเป็นเรื่องปกติ เช่น

1.ขุดข้อมคลองลัดเป็นแม่น้ำเจ้าพระยาที่บางกอก ตรงท่าช้าง-ท่าพระจันทร์ หลังจากนั้นขุดคลองลัดบางกรวย, ปากเกร็ด, ฯลฯ

2.ขุดข้อมให้ตรงที่คลองสำโรง กับคลองทับนาง สมุทรปราการ

3.ขุดข้อมคลองคดโคกขามให้ตรงเป็นคลองมหาชัย สมุทรสาคร (กรณีทันท้ายนรสิงห์)

แล้วยังมีขุดข้อมคลองลัดให้ตรงอีกหลายแห่ง

แม่น้ำทำจิ้นแม้ตอนล่างจะคดเคี้ยว แต่ก็สามารถผันน้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาให้ลงอ่าวไทยโดยตรงได้ไม่น้อย แม้จะใช้เวลามาก แต่ก็ผ่อนหนักเป็นเบาให้ปากตะวันออกที่น้ำท่วมมากกว่าปกติให้ลดลงได้ดี และสมควรเร่งทำทันที

แม่น้ำทำจิ้น หากจะขุดข้อมให้ตรงย่อมทำได้ไม่ยาก

แต่ทำไมทำ และไม่เคยมักคิดทำ เพราะสังคมไทยผ่านมาไม่ให้ความสำคัญอุทธรณชาติเรื่องแม่น้ำลำคลองห้วยหนองบึง

การเรียนการสอนประวัติศาสตร์โบราณคดีไทยไม่ให้ความสำคัญภูมิศาสตร์และภูมิประเทศความรู้ ท้องถิ่นของเรา จึงถูกทิ้งขว้าง เพราะให้ความสำคัญต่อดนเนิไวร์ถยนต์แล่นมากกว่าแม่น้ำลำคลองที่มีน้ำ

นับแต่นี้จะมีแต่ถูกกล่าววิปริตรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ สังคมต้องร่วมกันเรียนรู้เรื่องน้ำและดินโดยผ่านระบบการศึกษา ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

จะรอรับความช่วยเหลือจากรัฐอย่างเดียวไม่ได้แล้ว